

GRÖN I SVERIGE - ATT RIVA MURARNA PÅ ARBETSMARKNADEN

Tio förslag på hur etablering av flyktingar och alternativt skyddsbehövande på den svenska arbetsmarknaden kan förbättras, och varför det är så viktigt

En rapport av Nadja Vinberg

GRÖN UNGDOM

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Rapportskrivaren	3
Bakgrund	4
Centrala begrepp	5
“Misslyckandet”	11
Att beakta när det kommer till arbetsmarknads- etablering	12
Skillnaden på etablering och integration	12
Retoriken	12
FÖRSLAG	13
Förbättra de grundläggande förutsättningarna för flyktingar i Sverige	13
Slopa försörjningskrav för familjeåterförening	13
Uppdatera bidrag och stöd	14
Ta bort flerbarnstillägget	14
Ett rättssäkert och asylrättsenligt asylbeslut	15
En dynamisk etablering	15
Anpassningsbar utbildning	16
Utbilda nyanlända i familjeplanering	17
Reformera SFI	18
Bättre samordning mellan kommun, region och stat.	18
Rätt till SFI även som asylsökande	18
Rätt till SFI för flyktingar som får skydd enligt massflyktsdirektivet	18
Långsiktiga satsningar på kombinationsutbildningar	19
Källor	20

RAPPORTSKRIVAREN

Nadja Vinberg har sedan år 2018 varit aktiv i Grön Ungdom i både Stockholmsregionen och i Lund, och är för närvarande kandidat till kommunfullmäktige i Lund. Hon studerar tredje året på Politics kandidatprogram på Lunds Universitet men är född och uppvuxen i Bagarmossen, Stockholm. På riksnivå har hon tidigare deltagit som kongressombud åt Grön Ungdom och drivit frågor om bland annat permanenta uppehållstillstånd för barn, samt tagit fram flera delar av Grön Ungdoms politiska program 2020.

BAKGRUND

Migration tycks vara en politisk fråga som inte vill gå ur tiden. Sedan flyktingvågen 2015 har den vänts och vridits på som aldrig förr, och likaså har många politiska partiers syn på vad en "rättvis", "bra" eller "moralisk" migrationspolitik är. Det talas alltmer om vikten av inte bara migrationspolitik, utan integrationspolitik, och ofta höjs röster från höger som menar att Sverige har misslyckats med det senare. Det är en utmaning att integrera stora grupper av människor på kort tid, vilket speglas i statistiken: arbetslösheten bland flyktingar och särskilt skyddsbehövande är betydligt högre än bland inrikes födda, och även bland långtidsarbetslösa är gruppen överrepresenterad.¹ På frågan: "Hur ska vi förbättra integrationen?" verkar såväl forskare som politiker vara eniga om att etablering på arbetsmarknaden är bland det viktigaste. Följdfrågan blir därav: "Hur ska vi få in fler från den gruppen på arbetsmarknaden?"

För att integration överhuvudtaget ska bli aktuellt krävs en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Flyktingar och särskilt skyddsbehövande ska erbjudas skydd i enlighet med de mänskliga rättigheterna, både vad gäller mottagande och etablering. En grundpelare i den gröna ideologin är solidariteten med alla världens människor, och det är den premissen som grön migration- och integrationspolitik bygger på. Det ska finnas en plan för nyanlända flyktingar som sträcker sig bortom mottagandet och möjliggör en ljusare framtid såväl för dem som för det svenska samhället. Det handlar inte om att anpassa invandringen efter systemet, utan anpassa systemet efter den globala situationen (läs: flyktingar och andra skyddsbehövande). Det handlar inte om att bara ta hit folk som kan arbeta och försörja sig. Det handlar om att se till att de som behöver komma hit ges möjligheten att arbeta och försörja sig. I den här rapporten presenteras förslag för det syftet.

¹ Statistiska Centralbyrån. Stora skillnader i arbetslöshet mellan utrikes och inrikes födda. 2021. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/arbetskraftsundersokningar/arbetskraftsundersokningarna-aku/pong/statistiknyhet/arbetskraftsundersokningarna-aku-1a-kvartalet-2021/> (Hämtad 2022-07-03)

CENTRALA BEGREPP

I den här rapporten ligger fokuset på flyktingar och alternativt skyddsbehövande som har kommit till Sverige. Arbetskraftsinvandrare lämnas med avsikt utanför rapportens ramar, då det är en grupp med andra villkor och behov. Den viktigaste skillnaden är att flyktingpolitik handlar om att tillgodose utsatta människors rätt till skydd, medan arbetskraftsinvandring handlar om att tillgodose arbetsmarknadens behov av arbetskraft². Som ett flertal företrädare för arbetsmarknadens organisationer träffsäkert skrev i SACO debatt (om än 2011):

“Låt oss tala klarspråk. Oavsett av vilken anledning människor kommit till Sverige så är de välkomna på arbetsmarknaden. Men detta ändrar inte det faktum att flyktingpolitikens primära syfte inte är arbetskraftsförsörjning. Dess framgång eller misslyckande varken kan eller bör mätas i kortsiktiga ekonomiska termer eller kortperiodisk arbetsmarknadsstatistik. Flyktingpolitiken handlar i första hand om människors behov av skydd – och vi har all anledning att vara stolta över att kunna erbjuda det skyddet.”³

Genom etablering på arbetsmarknaden kan många andra mål underlättas, som till exempel att minska kriminalitet, trångboddhet eller annan utsatthet, men dessa förbättringar är inte i fokus i denna rapport och kommer inte beröras närmare. Rapportens syfte är att lyfta idéer och förslag som kan underlätta flyktingars etablering på arbetsmarknaden. Inte att generellt minska arbetslösheten, minska brottsligheten eller att öka svenskt BNP.

² Simon Torstensson. Ekonomifakta. Fördjupning: Arbetskraftsinvandring. 2021. <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Arbetskraftsinvandring/Arbetskraftsinvandring-forklaras/> (Hämtad 2022-06-10)

³ Göran Arrius et al. Sveriges Akademiker (SACO). Flyktingpolitiken får inte blandas ihop med arbetskraftsinvandring. <https://www.saco.se/opinion--fakta/aktuellt-fran-saco/debatt/flyktingpolitiken-far-inte-blandas-ihop-med-arbetskraftsinvandring/> (Hämtad 2022-06-10)

BEGREPPS- OCH ORDLISTA

Integration

Integration är ett mångfacetterat begrepp. I debatten om internationell migration syftar det generellt på den process genom vilken minoriteter träder in och blir en del i ett för dem nytt samhälle.⁴ Somliga tolkar även integration som ett mål, att jämställa med exempelvis jämställdhet.⁵ Skillnad ska dock göras från begreppet assimilering, som innebär att minoritetsgruppen helt överger sin egen bakgrund och uppgår i det nya samhället.⁶ Integration handlar om en sammanflätning där båda sidor anpassar sig.

Flykting

Som definierat i FNs flyktingkonvention, EU-regler samt i svensk lag är flyktingar personer som "flytt från sina länder på grund av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk uppfattning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp, och som inte kan eller vill återvända." En flykting kan även ha tvingats lämna sitt hemland för att undgå att bli offer för en väpnad konflikt.⁷

Alternativt skyddsbehövande

Person som lämnat sitt land på grund av en överhängande risk att, om den återvände, "straffas med döden eller utsätts för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning".⁸ Var gränsen går mellan detta och flykting kan i praktiken vara svårdefinierat, men i grova drag är skrivelsen till för att fånga upp personer och grupper som lever under mer riktade hot. Som exempel kan nämnas att cirka 90 % av de syrier som under 2015 beviljades uppehållstillstånd som skyddsbehövande i Sverige bedömdes vara alternativt skyddsbehövande.⁹

Asylsökande

Till asylsökande räknas de som kommer till Sverige och skriver in sig som asylsökande hos Migrationsverket. För att beviljas asyl, och därmed uppehållstillstånd, ska du vara utlänning och klassas som flykting eller alternativt skyddsökande. För att beviljas asyl i Sverige krävs en rad rekvisit, bland annat att du inte är klassad som flykting i ett annat land eller att du inte kan sändas till ett annat land dit du har en starkare anknytning och inte riskerar fara.¹⁰ För

4 Nationalencyklopedin. integration. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/integration> (Hämtad 2022-06-10)

5 Antirasistiska Akademin. Integration. <https://www.antirasistiskaakademin.se/integration/> (Hämtad 2022-06-10)

6 Nationalencyklopedin. Assimilation. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/assimilation> (Hämtad 2022-06-28)

7 UNHCR Sverige. Vem är flykting? <https://sverigeforunhcr.se/vem-ar-flykting> (Hämtad 2022-06-29)

8 SFS Utlänningslag 2005:716, 4 kap 2 § 1 st.

9 Migrationsverket. Beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter, första och andra instans (beslut av migrationsverket och Migrationsdomstolarna). Förstagångstillstånd. 2015. <https://www.migrationsverket.se/download/18.7c00d8e6143101d-166d1ab3/1485556214899/Beviljade%20uppeh%C3%A5llstillst%C3%A5nd%20och%20registrerade%20uppeh%C3%A5llsr%C3%A4tter%202015.pdf> (Hämtad 2022-06-30)

10 SFS Utlänningslag 2005:716, 5 kap 1 b §

att en asylsökande ska bli inräknad i statistiken som invandrare krävs att hen blivit beviljad uppehållstillstånd i minst 12 månader (förutsättningen för att kunna folkbokföra sig).¹¹

Arbetslöshet och sysselsättningsgrad

Arbetslöshet definieras som ett tillstånd utan arbete för en ekonomiskt aktiv person i arbetsför ålder (i SCBs statistik 15-74 år). Arbetskraften utgörs av både arbetslösa och sysselsatta, vilket definierar den relativa arbetslösheten som "antal arbetslösa/antal i arbetskraften". Vidare finns gruppen "ej i arbetskraften", som utgörs av bland annat sjukskrivna, pensionärer och heltidsstudenter.¹² Mått på arbetslöshet används ofta som en indikator på hur välfungerande samhället är.¹³

Ett högt deltagande på arbetsmarknaden är ett mål för för alla Sveriges regioner och kommuner, samt för staten. Relationen mellan arbetslösa och ej i arbetskraften beskrivs genom sysselsättningsgraden. Sysselsättningsgraden talar om hur stor andel av befolkningen som arbetar, och återspeglar därav landets ambition kring vilka som ska ingå i arbetskraften. Sverige har internationellt sett en hög sysselsättning och andelen sysselsatta bland kvinnor i förvärvsarbetande ålder var den högsta bland OECD-länderna 2020*.¹⁴

En viss grad av arbetslöshet är generellt nyttigt för flexibiliteten på arbetsmarknaden, och Sverige har i snitt legat och pendlat kring 7 procent sedan början av 2000-talet.¹⁵ Vad som däremot är viktigt att förhindra är långtidsarbetslöshet. Långtidsarbetslöshet definieras som andelen arbetare som under en längre period står utan arbete (i SCBs statistik räknar man med sex månader eller mer). Fenomenet har visats ha en stark inverkan både på hälsan och på chanserna att åter komma in på arbetsmarknaden.¹⁶

11 Statistiska Centralbyrån. Asylsökande i Sverige. 2022. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/asylsökande-i-sverige/> (Hämtad 2022-06-30)

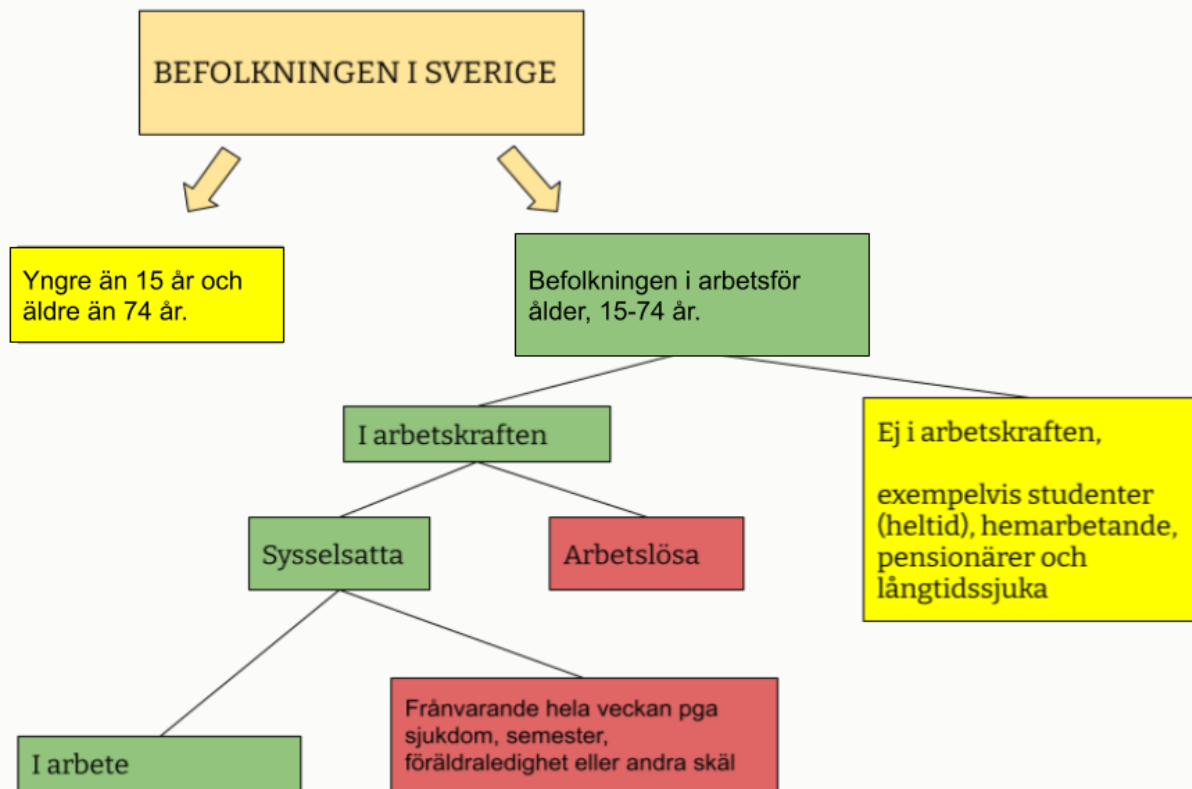
12 Statistiska Centralbyrån. Begrepp och definitioner AKU. 2016. <https://www.scb.se/contentassets/8ab23deb3310477a9dad083750ec0355/begrepp-och-definitioner-aku.pdf> (Hämtad 2022-07-01)

13 Anna Karlsdóttir et al. State of the Nordic Region 2018: Immigration and integration edition. Copenhagen: Nordisk Ministerråd, 2018. https://www.researchgate.net/publication/323944585_State_of_the_Nordic_Region_2018_Immigration_and_integration_edition (Hämtad 2022-06-20)

14 Organization for Economic Co-operation and Development. Labour force statistics by age. <https://stats.oecd.org/> (Hämtad 2022-07-05)

15 Statistiska Centralbyrån. Stora skillnader i arbetslöshet mellan utrikes och inrikes födda. 2021.

16 Andreas Mångs, Arbetsförmedlingen. Perspektiv på långtidsarbetslösheten. Arbetsförmedlingen: Diarienummer: Af-2017/0003 1291.

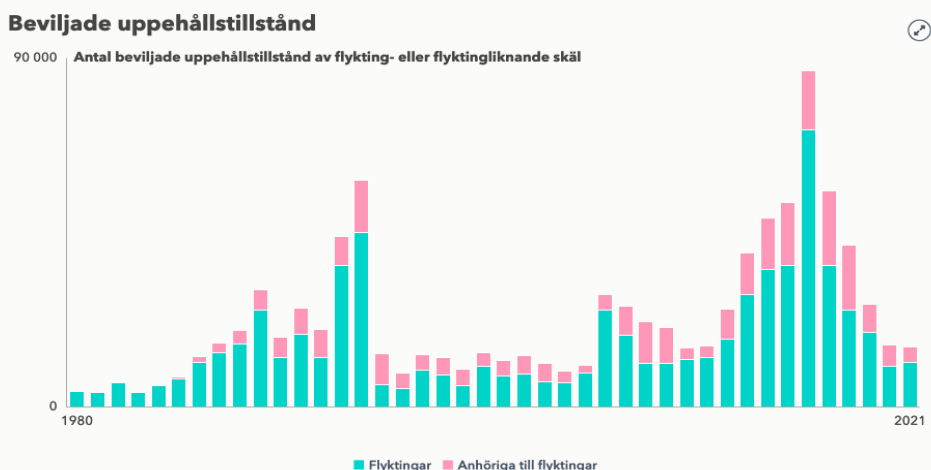
*Sysselsättningsgraden mäts för olika åldersgrupper i olika länder och undersökningar. I Statistiska Centralbyråns statistik räknas 15-74 år som arbetsför ålder. Olika mätåldrar och pensionsåldrar i olika länder påverkar jämförelsetalen.

MIGRATIONSPOLITIK I SVERIGE

Sverige har sedan 1970-talet varit ett land med hög nettoinvandring, det vill säga att fler invandrat än utvandrat. Sammansättningen av migranter har varierat under olika perioder, vilket har reflekterats i den bedrivna politiken. Sveriges inträde i EU har likväl inneburit stor politisk anpassning. En viktig vändpunkt för beståndet var de reformer som genomfördes i slutet av 60-talet, i samband med Migrationsverkets uppkomst. Det infördes nya krav på de som kom till Sverige för att jobba, och med detta ströps arbetskraftsinvandringen.

17

De senaste 10 åren har mycket hänt i såväl migrations- som integrationspolitiken, och i stort sett kan det delas upp i ett före och efter flyktingvågen 2015. Efter att Sverige under det året tog emot rekordmånga asylsökande, och flest asylansökningar per capita i EU, infördes den så kallade "tillfälliga lagen". Sverige gick från att ha en av EU:s mest generösa asyllagstiftningar till en av EU:s mest restriktiva.¹⁸ Från att ha permanenta uppehållstillstånd som huvudregel blev istället tillfälliga uppehållstillstånd normen. Möjligheten till anhöriginvandring för alternativt skyddsbehövande togs bort, men kom tillbaka med förlängningen av lagen 2019 - dock med skärpta försörjningskrav.¹⁹ Sommaren 2021 antog riksdagen en ny migrationslag med syfte att fastställa en "långsiktigt hållbar ordning". Stora delar av den tillfälliga lagen, och däribland försörjningskravet och tillfälliga uppehållstillstånd, behölls och är nu del av den befintliga Utlänningslagen.²⁰

källa: ekonomifakta

17 Migrationsverket. Historik. 2021. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Vanliga-fragor-fran-journalister/Historik.html> (Hämtad 2022-06-30)

18 Migrationsinfo.se/Fores. Den tillfälliga lagen. 2021. <https://www.migrationsinfo.se/flyktingar/den-tillfalliga-lagen/> (Hämtad 2022-07-10)

19 Migrationsinfo.se/Fores. Anhöriginvandring. 2021. <https://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/anhoriginvandring/> (Hämtad 2022-07-10)

20 SFS Utlänningslag 2005:716

ARBETSLÖSHET OCH SYSSELSÄTTNINGSGAP

Sverige har Europas näst största sysselsättningsgap mellan inrikes och utrikes födda. Sysselsättningsgraden bland flyktingar är i sin tur lägre än bland övriga utrikes födda. Att vi sticker ut relativt andra länder beror till stor del på att Sverige har en högre sysselsättningsgrad bland inrikes födda än många andra Europeiska länder. I Sverige är det en ovanligt stor andel personer i arbetsför ålder som deltar på arbetsmarknaden - såväl kvinnor som män²¹. Det går dock att urskilja en positiv trend inom gruppen flyktinginvandrare och deras anhöriga i Sverige; sysselsättningsgraden ökade svagt mellan 2010 och 2018. Bland männen ökade den med 4,0 procentenheter, till 65,9 procent. Bland kvinnorna ökade den med 3,3 procentenheter, till 52,7 procent. Att notera är också att det är stora skillnader i sysselsättningsgrad beroende på hur lång tid en flyktinginvandrare spenderat i Sverige, och det är först efter 20+ år i Sverige som sysselsättningsgraden bland flyktingar (både kvinnor och män) närmar sig den för inrikes födda.²²

Utöver att gruppen utrikes födda har en lägre sysselsättningsgrad är också arbetslösheten i gruppen högre än bland inrikes födda. Även här sticker flyktingar ut som gruppen med högst arbetslöshet. Det relativa arbetslöshetstalet för inrikes födda i åldern 20-64 år uppgick till 5,0 procent under första kvartalet 2021, medan siffran var 21,2 procent för utrikes födda. 46,9% av de som 2021 var öppet inskrivna som arbetslösa (och i aktivitetsprogram) på svensk arbetsmarknad var dessutom utomeuropeiskt födda, vilket tyder på att det finns stora arbetslöshetsproblem för utomeuropeiska invånare.²³

Jämställdhetsmyndigheten har vidare konstaterat att en grupp som särskilt behöver stärkas på arbetsmarknaden är utrikes födda kvinnor. Det bor drygt en miljon utrikes födda kvinnor i Sverige, och år 2021 var 133 300 av dessa arbetslösa och ytterligare 187 700 registrerade som utanför arbetskraften. Skillnaden mellan män och kvinnor i den här gruppen har ökat de senaste åren, trots att specifika insatser gjorts, och det är en lång väg kvar till en jämlik etablering.²⁴

21 Ekonomifakta. Sysselsättningsgap - internationellt. 2022. <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Integration/Sysselsattningsgrad---internationellt/> (2022-07-01)

22 Statistiska Centralbyrån. Genomsnittlig arbetstid densamma för flyktingar som för inrikes födda. 2019. <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2019/genomsnittlig-arbetstid-densamma-for-flyktingar-som-for-inrikes-fodda/> (2022-07-01)

23 Statistiska Centralbyrån. Stora skillnader i arbetslöshet mellan utrikes och inrikes födda.

24 Jämställdhetsmyndigheten. Utrikes födda kvinnor behöver mer anpassat stöd för att få arbete. 2022. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/nyheter/utrikes-fodda-kvinnor-behover-mer-anpassat-stod-for-att-fa-arbete/> (Hämtad 2022-07-02)

"MISSLYCKANDET"

*– Jag tycker inte att Sverige ska köpa bilden av att vi är det misslyckade exemplet. Tvärtom, vi är förmodligen det vägval som stora delar av den utvecklade delen av världen kommer att slå in på. -
Reinfeldt i DN 20/6 2022.*

Att svensk migrationspolitik är ett misslyckande är en vald sanning och inte en absolut sådan. Man kan för det första fråga sig vad som menas med begreppet misslyckas. Ser man på integration som en process handlar det snarare om hur olika vägval leder till olika framgångsrika utfall. Ur ett arbetsperspektiv kan det konstateras att överrepresentationen av utlandsfödda i arbetslöshetsstatistiken (framför allt bland långtidsarbetslösa) tyder på att det finns stor förbättringspotential, men samtidigt är det naivt att tro att arbetssökande som inte talar det inhemska språket eller har inhemska kontakter har samma möjligheter på arbetsmarknaden som människor som tillhör inrikes födda individer. Ser man istället till den långsiktiga integrationen på arbetsmarknaden har studier visat att Sverige har en högre andel flyktingar i arbete efter 15 år i landet än vad liknande länder, såsom Norge, Danmark och Nederländerna, har. Ett föregångsland i denna aspekt är istället Tyskland, som likt Sverige tagit emot många flyktingar de senaste decennierna, men där flyktingar på lång sikt har lika hög sysselsättning som inrikes födda²⁵. Ser man vidare till den solidariska ambitionen om att alla har rätt till skydd, eller till efterlevnad av folkrätten och asylrätten, är det mycket i den svenska migrationspolitiken som varit lyckat.

Vidare, vem är det som misslyckats? Är det politikerna, som inte sett till att ramverket och resurserna funnits för att fånga upp alla nyanlända och slussa dem dit de behövs och har möjlighet att etablera sig? Är det forskningen, som inte lyckats utreda orsakerna till varför integrationen på många områden varit bristfällig? Är det arbetsmarknaden, som inte anpassat sig tillräckligt fort och effektivt till den nya arbetskraften och dess potential? Är det invandrarna själva, som kommit hit med fel inställning och inte ansträngt sig? Eller är det kanske civilsamhället, som misslyckats med att bjuda in, anpassa oss och fånga upp de nyanlända i vår vardag och kultur?

Oavsett vad som ligger bakom detta så kallade misslyckande är statistiken tydlig på ett plan: utrikes födda står oftare utanför arbetsmarknaden, och dessutom oftare under längre tid. För att integration ska bli framgångsrik behöver nyanlända som ämnar stanna i landet ha möjlighet att etablera sig. Starta ett liv i ett hem, få en trygg inkomst, lära sig språket. Förslag för att underlätta detta är vad den här rapporten fokuserar på.

²⁵ Rickard Eriksson och Björn Olsson. Ekonomisk debatt. Sverige kan lära om integration från sina grannar. 2017. <https://www.nationalekonomi.se/sites/default/files/2019/03/47-2-pj.pdf> (Hämtad 2022-07-04)

ATT BEAKTA NÄR DET KOMMER TILL ARBETSMARKNADSETABLERING

Skillnaden på etablering och integration

I den politiska styrningen av integrationen finns en ständig balansgång mellan riktade och allmänna åtgärder. Många av de förslag som kan förbättra möjligheterna för flyktingar på arbetsmarknaden är lika mycket politik för alla svenskar som för just flyktingar. För inkluderingen och diskursens skull är det viktigt att inte stämpla politiken som integrationsåtgärder när den i grunden rör en betydligt bredare målgrupp. Slutmålet i fråga är en hög delaktighet på arbetsmarknaden, och fokuset på nyanlända (och i detta fall flyktingar) beror på att det är en grupp som är överrepresenterad i arbetslöshetsstatistiken och där sysselsättningsgraden är lägre än snittet.²⁶ För att slutmålet om en inkluderande och integrerad arbetsmarknad ska uppnås behövs både en generellt väl fungerande arbetsmarknad och grundläggande förutsättningar för nyanlända att bli en del av arbetskraften. Insatserna behöver vara långsiktiga och allmänna. Därefter behövs riktade etableringsåtgärder för flyktingar och alternativt skyddsbehövande, där utrikes födda kvinnor specifikt bör prioriteras.

Retoriken

År 2021 var andelen utrikes födda i Sverige 20%, motsvarande över två miljoner människor.²⁷ Redan där bör det vara uppenbart att vi aldrig kommer kunna prata om invandrare som en homogen grupp. Trots det har retoriken hos många politiker varit framgångsrik i att måla upp ett "vi och dem", och slentrianmässigt prata om brott, kriminalitet och straff när ämnet "Integration" ska diskuteras i t.ex. SVTs Agenda. I Danmark har en lång tids liknande retorik nu gjort sig tydlig i praktiken, efter att den danska regeringen lanserat det så kallade "Ghettopaketen" som delar upp befolkningen i icke-västliga och västliga invånare.²⁸ Målsättningen om att bryta segregationen är god, men medlen som liknar etnisk diskriminering är det inte. Det är avgörande att Sverige mäktar ta emot nyanlända flyktingar med tilltro och öppenhet, och inte skepsis och främlingsfientlighet. Istället för att fokusera på vad som gör svenska medborgare olika bör fokuset ligga på det positiva - positiva förändringar i samhället och visioner om vår gemensamma framtid. I brist på en gemensam historia om hemlandet behöver alla svenskar en gemensam vision om vårt framtida Sverige.

²⁶ Ekonomifakta. Sysselsättningsgap - internationellt. 2022.

²⁷ Statistiska Centralbyrån. Utrikes födda i Sverige. 2022. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/utrikes-fodda/> (Hämtad 2022-07-20)

²⁸ Niklas Orrenius, Hanna Grosshög, Anders Hansson. Icke-västliga danskar måste flytta när andelen västliga ska öka i utsatta områden. Dagens nyheter. 2022-07-31.

Sammanfattningsvis

Integration och etablering är komplext och svårt att forska på. Det handlar om långsiktiga processer, och det tar tid. Sverige är ett av de länder i EU som mottagit flest flyktingar per capita sedan början av 2000-talet har, och det syns oundvikligen i vår arbetsmarknadsstatistik i form av högre arbetslöshet och sysselsättningsgap. Den stora och viktiga uppgiften framåt är att genom tilltro och smarta åtgärder se till att så många som möjligt kan få jobb och/eller utbildning på sin nivå, samt får lära sig språket och bli en del av det svenska samhället. Resurserna ska läggas där de gör mest nytta för den långsiktiga integrationen. Utvecklingen för utrikes födda på arbetsmarknaden går på många håll i rätt riktning, tack vare stora satsningar och utvärderingar, och det gäller för Sverige att behålla den kursen. Nedan följer mina förslag på hur etableringen av flyktingar kan bli bättre.

FÖRSLAG

FÖRBÄTTRA DE GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR FLYKTINGAR I SVERIGE

Slopa försörjningskrav för familjeåterförening

För de flesta är ett liv i Sverige tänkbart först om ens familj kan dela det med en. Målet bör vara att de som genomgår påkostade etableringsprogram ska kunna och vilja stanna och bidra till samhället. Idag är det många kvinnor som hamnar utanför integrationssystemen både på grund av kulturella och praktiska skäl. Enligt en rapport från Arbetsförmedlingen (2019) kan försörjningskravet för att få permanent uppehållstillstånd göra att det inte finns ekonomiska incitament för kvinnor att delta i etableringsprogram; de förväntas bli försörjda av sina män.²⁹Männen i familjen flyr ofta först, behöver etablera sig och sedan bevisa sin möjlighet att försörja sina anhöriga för att de ska kunna komma efter. Kvinnor eller äldre kan därför på så vis räkna med att bli försörjda, och hamnar lättare utanför arbetsmarknaden. Alla som kommer till Sverige i arbetsför ålder bör bidra till samhället i den mån det är möjligt, vilket ska göras tydligt genom politiken. Försörjningskrav är ett dåligt integrationsverktyg, och skadligt för jämställdheten. Kvinnor och män ska möta samma förväntningar och erbjudas samma möjligheter. Vi bör därför prioritera att familjer på flykt ska få återförenas och att såväl kvinnor som män så snart som möjligt ska delta i etableringsinsatser. För att förebygga trångboddhet och fattigdom bland flyktingar med anhöriga bör riktade åtgärder göras för att alla ska nås av etableringsprogrammen, och få tillhörande etableringsersättning för att klara av en dräglig levnadsstandard.

29 Linnea Wickström Östervall. Lägre andel nyanlända kvinnor kommer till etableringen. Arbetsförmedlingens analys 2019:9. <https://arbetsformedlingen.se/download/18.76220699169bfc26b3fe-6bf/1560923697789/lagre-andel-nyanlanda-kvinnor-kommer%20till-etableringen.pdf> (Hämtad 2022-07-02)

Uppdatera bidrag och stöd

I tider då inflationen är hög behöver ersättningsnivåerna följa med, vilket de i många fall inte gjort. Dagersättningen för asylsökande har till exempel inte höjts sedan 1994, medan försörjningsstödet har uppdaterats årligen.³⁰ Skillnaden mellan ersättningstyperna är oförsvarbart stora. Inspektionen för socialförsäkringens (ISF) rapport från 2022 visar dessutom att inkomsttaketen inte följt löne- och prisutvecklingen, och att många bidrag har sänkts över tid i förhållande till lönerna.³¹ Att hålla ersättningen på en rimlig nivå är viktigt. Precis som med tillfälliga uppehållstillstånd kan låga bidragsnivåer leda till att flyktingar tar jobb med dåliga villkor, eller där de är överkvalificerade, för att de annars inte klarar de vardagliga utgifterna. På lång sikt är det dåligt både för individens levnadsvillkor och för arbetsmarknaden. Därför behövs en uppdatering kring bidragen och inkomsttakets storlek, där samhällsorienterad aktivitet som möjliggör var vuxen individs ekonomiska självständighet ska premieras i första hand.

Ta bort flerbarnstillägget

Att notera är skillnaderna i incitament från olika bidrag. Studier av Vikman (2013)³² och Löfbom (2018)³³ har till exempel konstaterat att generösa regler i den svenska föräldraförsäkringen samt inkomstprövade bidrag till barnfamiljer minskar nyanlända kvinnors ekonomiska drivkrafter att arbeta. Även Riksrevisionen har i en rapport till regeringen 2020 konstaterat att familjeförsäkringen, och då framför allt flerbarnstillägget, kan effektiviseras för att nå målen om såväl ett jämställt föräldraskap som utjämnande av ekonomiska förutsättningar mellan hushåll med och utan barn.³⁴ Drygt 33,3 miljarder kronor delades ut i barnbidrag under 2021 och av det utgjorde flerbarnstillägget över 11 procent – från 1998 hade utgiftsposten då stigit med nästan 310 procent.³⁵ En omstrukturering av dessa bidrag skulle kunna stärka jämlikheten på den svenska arbetsmarknaden, och särskilt förstärka utlandsfödda kvinnors incitament att söka jobb.

En god sida hos flerbarnstillägget är ambitionen att minska barnfattigdomen. Att barnfattigdom ska motverkas är en självklarhet, men att genom generella bidrag premiera den som har många barn är inte en träffsäker politik. Det

30 Johan Fyrk. Sverige ger lägst ersättning i Norden till flyktingar. Dagens Nyheter. 2022-06-09. <https://www.dn.se/sverige/sverige-ger-lagst-ersattning-i-norden-till-flyktingar/> (Hämtad 2022-06-09)

31 Inspektionen för Socialförsäkringen. Utvecklingen av socialförsäkringsförmånerna under de senaste 30 åren. 2022. <https://isf.se/publikationer/rapporter/2022/2022-02-25-utvecklingen-av-socialforsakringsformanerna-under-de-senaste-30-aren> (Hämtad 2022-07-07)

32 Vikman, U (2013), "Så påverkar föräldraförsäkringen nyanlända invandrades etablering på arbetsmarknaden", rapport 2013:3, IFAU, Uppsala.

33 Löfbom, E (2018), Lönar sig arbete 2.0? En ESO-rapport med fokus på nyanlända, rapport 2018:2 till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO), Finansdepartementet, Stockholm.

34 Regeringens skrivelse 2020/21:10. Riksrevisionens rapport om flerbarnstillägget i barnbidraget. https://www.regeringen.se/4a7704/contentassets/d4928e0a0b3e472dbc81d340c81c4e7a/skr.-2020_21_10.pdf (Hämtad 2022-07-04)

35 Ossi Carp och Frida Bergkvist. Storfamiljerna blir fler – samtidigt är flerbarnstilläggets framtid oviss. Dagens Nyheter. <https://www.dn.se/sverige/storfamiljerna-blir-fler-samtidigt-ar-flerbarnstillaggets-framtid-oviss/> (Hämtad: 2022-07-01)

riskerar istället att cementera och förstärka utanförskapet bland framför allt utrikes födda kvinnor, och försätta både bidragstagaren och dennes barn i en ekonomiskt och socialt bräcklig situation. Bostadsmarknaden i Sverige är ytterligare en anledning att ta bort flerbarnstillägget - trångboddheten är högre i Sverige än i något annat nordiskt land (framför allt bland utlandsfödda) och innan det åtgärdas bör ekonomiska incitament för att skaffa fler barn tas bort.³⁶

Ett rättssäkert och asylrättsenligt asylbeslut

För det första behöver Migrationsverket ha tillräckligt med resurser för att kunna garantera maxtiderna för handläggning av asylärenden. Ett rättssäkert asylbeslut ska levereras inom 6 månader. Lång väntetid försenar etableringen.³⁷För att underlätta för Migrationsverket att snabbt anpassa sig till olika mängder ansökningar bör satsningar göras på automatisering och digitalisering av större delar av asylhandläggningen, speciellt för kompletta ansökningar där få dokument saknas.

Asylrätten garanterar både rätten att söka internationellt skydd och principen om non-refoulement som innebär att en person som kommer till landets gräns inte får skickas tillbaka om det innebär livsfara. Folkrättsjurister menar att de förslag som lagts av M, KD och SD kring volymmål strider emot de rättigheter som vi skrivit under att garantera.³⁸Den som har rätt till asyl och ansöker om det ska också få det. Vidare bör barn som kommer till Sverige garanteras permanenta uppehållstillstånd. Att leva med tillfälliga uppehållstillstånd i flera år leder till att barn förlorar stora delar av sin barndom genom att leva i ovisshet. När barnkonventionen nu har blivit lag i Sverige måste barnens bästa sättas i fokus.

EN DYNAMISK ETABLERING

I den gröna ideologin är solidariteten med alla världens människor central. Det är ett faktum att de utsläpp som framför allt de rikare länderna i världen ackumulerat under längre tid drabbar människor i vissa delar av världen hårt - redan idag. Antalet klimatflyktingar kommer ohjälpligen att öka redan nu under 2000-talets första halva. Med detta sagt behöver den politik som tas fram vara anpassad till att människor anländer i ojämna och oförutsägbara strömningar. Det bästa vore så klart att samarbetet kring flyktingmottagning inom EU förbättras, men det ligger utanför ramarna för den här rapporten. Oavsett vad behöver de nationella systemen vara anpassade för det oberäkneliga.

³⁶ Statistiska Centralbyrån. Sverige har flest trångbodda i Norden. 2021.

³⁷ Mattias Engdahl, Olof Rosenqvist, Olof Åslund. Lång väntan på asylbeslut försenar etableringen. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering. 2022.

³⁸ Simon Markusson. Folkrättsjurist: Ett volymmål inskränker asylrätten. Arbetsvärlden. 2020-06-02. <https://www.arbetsvarlden.se/folkrattsjurist-ett-volymmal-inskranker-asylratten/> (Hämtad 2022-06-30)

I den dynamiska etableringen behöver civilsamhällets roll i integrationen stärkas. Det är mycket som händer på den fronten, men samordningen med den offentliga styrningen är svag. Civilsamhället ska aldrig ha det yttersta ansvaret för integrationen, men kan med fördel underlätta mottagandet och lotsa nyanlända genom de svenska institutionerna. Enligt en studie av Kantar Sifo från 2021, beställd av civilsamhällesorganisationen Nya Kompisbyrån, vill 40 % av svenskarna träffa fler nyanlända. Det tyder på att förutsättningarna är goda. Nya Kompisbyråns senaste effektutvärdering visar dessutom att 87 % av de nya svenskarna som tillfrågats känner sig mer inkluderande, och att 86 % fått en bättre förståelse för det svenska samhället, efter bara ett möte med en etablerad svensk. Det bör tillsättas en utredning kring incitament för civilsamhällesengagemang, förslagsvis baserat på följande:

- Under flyktingkrisen 2015 lade Miljöpartiet fram ett förslag om en ny bostadsform för asylsökande; IBO - ett statligt stöd till andrahandsuthyrning för nyanlända. Det förslaget blev tyvärr aldrig verklighet, men skulle kunna tas upp i ljuset igen för att underlätta bostadsförhållanden för flyktingar från kriget i Ukraina. När många tvingas fly från ett land kan det vara svårt för många svenska kommuner att garantera bostäder till flyktingarna, trots att det är en rättighet. De som har möjlighet att ha en flykting som inneboende borde kunna ansöka om statligt stöd, och potentiellt både underlätta integrationsprocessen och bostadsbristen.
- Statliga och kommunala anslag för extrajobb. Till exempel studerande och pensionärer kan söka dessa jobb för att få erfarenheter, meriter och extra inkomst. Det kan handla om att delta i mentorprogram, språkcaféer eller allmän karriärrådgivning för nya svenskar. Liknande projekt drivs idag av en rad organisationer, finansierade av projektanslag från staten, kommunen eller EU, men för att bygga upp ett mer långsiktigt engagemang från civilsamhällets håll bör även offentligt drivna versioner startas upp.

Anpassningsbar utbildning

Som nämnt är det viktigt att etableringsinsatser är individualiserade, men det hindrar inte att satsningar kan och bör göras för att styra ny arbetskraft mot utbildningar eller praktik inom bristyrken. Inom vissa yrken och kommuner, som exempelvis barnskötare och undersköterska i Stockholms Stad, görs detta redan genom kombinationsutbildningar (en variant av SFI som kombineras med yrkesutbildning)³⁹. Fler yrken, som exempelvis systemutvecklare eller programmerare, bör inkluderas för att nå en annan målgrupp och även kunna erbjuda delar av utbildningen digitalt. Eftersom SFI drivs kommunalt är det viktigt att information om arbetsmarknaden och framtidens jobb och bristyrken går ut till alla kommuner, i samband med de extra anslagen som kommer krävas från staten för att bredda kombinationsutbildningar.

³⁹ Stockholms Stad, Kombinationsutbildningar – sfi- och sva-kombo. <https://vuxenutbildning.stockholm/sfi/lardigsvenska/kurser-utbildningar/sfi--och-sva-kombo/> (Hämtad 2022-07-25)

Utbilda nyanlända i familjeplanering

De ekonomiska justeringarna av föräldraförsäkringen, som tidigare nämnda, bör kompletteras med utbildning inom familjeplanering för nyanlända. Det kan låta kontroversiellt, men faktum är att den svenska sexualundervisningen och preventivmedelslagstiftningen är unik i sitt slag och kunskaper i de ämnena går inte att ta för givet bland nyanlända i Sverige. I flera andra samhällen är till exempel många barn ett sätt att säkra sin ekonomiska trygghet som äldre, medan det svenska systemet är uppbyggt på ett annat sätt. Av den svenska biståndsbudgeten gick år 2017 drygt 8% till familjeplanering, och liknande satsningar bör även göras nationellt.⁴⁰ Det handlar inte om att påverka människor i sitt fria val, utan att se till att alla som lever i Sverige kan göra informerade val om sitt sexuella liv och familjesituation. I utbildningen kan även ingå information om rätt till barnomsorg och förskola.

REFORMERA SFI

Kunskaper i det svenska språket är grundläggande för en lyckad etablering på arbetsmarknaden. Det råder en bred politisk enighet om att satsningar och/eller krav på språkfärdigheter är av högsta prioritet för att fler nyanlända snabbt ska komma in på arbetsmarknaden. De gröna värderingarna fokuserar ofta på rättigheter snarare än krav, vilket när det kommer till språkinläring är i linje med forskningen. Det saknas vetenskapliga belägg för att språkrav leder till snabbare etablering och bättre integration, och åtgärden riskerar att missa syftet. Språktest för medborgarskap har dessutom utretts och röstats ner på 90-talet, då det befarades leda till diskriminering. Debattklimatet kring migration må ha förändrats drastiskt de senaste åren, men det innebär inte att den risken försvunnit. Jämförande studier av Sverige, Danmark och Nederländerna visar till exempel att införandet av språkrav i de två sistnämnda länder lett till att färre beviljats medborgarskap, genomsnittstiden från ankomst till medborgarskap är längre och att den grupp som har svårast att klara språkraven är lågutbildade.⁴¹ Att försvåra och förlänga processen för de som redan har det svårast att komma in i det svenska samhället är inte en hållbar integrationspolitik.

Vidare har vi idag en i praktiken obligatorisk språkundervisning för nyanlända genom de kommunala etableringsprogrammen. Bara de som deltar i etableringsprogrammets aktiviteter, där SFI är en av de vanligaste, har rätt till etableringsersättning. Drygt 90% av alla nyanlända deltar i dessa program. Istället för att lägga resurser på att administrera prov, som i sig varken är utvecklande eller utbildande, bör resurserna läggas på att reformera SFI och andra etableringsaktiviteter.⁴²

40 Annika Digréus och Fernando Arias. Sveriges Radio. 2017. Sverige ökar biståndet till familjeplanering. <https://sverigesradio.se/artikel/6781629> (Hämtad 2022-07-25)

41 Pieter Bevelander. Språktest riskerar att exkludera många. Institutet för språk och folkminnen. 2021.

42 Pernilla Andersson Joona, Alma Wennemo Lanninger, Marianne Sundström. Etableringsreformens effekter på integrationen av nyanlända. 2021. <https://journals.lub.lu.se/aoa/article/view/17694> (Hämtad 2022-06-20)

VAD VI BEHÖVER FRAMÅT ÄR:

Bättre samordning mellan kommun, region och stat.

Med hänsyn till de många skandaler som uppdragats kring SFI-utbildningar runtom i landet krävs mer tillsyn och uppföljning av den undervisning som bedrivs. När Skolinspektionen genomförde en granskning av SFI 2018 konstaterades bland annat att “undervisningen präglades av svag individanpassning och sällan erbjöd tillräckliga utmaningar, i synnerhet för elever som hade kommit lite längre i sina studier.”⁴³ Därtill har genomströmningen, alltså antalet som genomgår och får godkänt i SFI, minskat. Det är tydligt att kvaliteten i utbildningen är för låg. Staten måste därför ta ett större ansvar för att säkerställa kvalitet genom tillsyn och stärka samordningen mellan olika nivåer. Små eller mindre bemedlade kommuner måste kunna få extra stöd från staten för att leva upp till de krav som skollagen ställer på SFI-undervisningen.

Rätt till SFI även som asylsökande

Den genomsnittliga tiden från asylansökan till besked i Sverige är lång och har varierat mycket över tid. Under flyktingkrisen 2015-2016 fick sökande i många fall vänta över 600 dagar, medan Migrationsverket under de senaste åren närmast sig sitt mål av att 90 procent av av förstagångsärendena inom asyl ska avgöras inom sex månader.⁴⁴ Osäkerheten kring såväl besked som väntetid bör kompenseras av att asylsökande får rätt till SFI under tiden. Segheten i asylhandläggningen ska inte stå i vägen för etableringsprocessen och den nyanländas möjligheter att hitta ett jobb och försörja sig.

Rätt till SFI för flyktingar som får skydd enligt massflyktsdirektivet

EU aktiverade i mars 2022 massflyktsdirektivet för första gången, för att möjliggöra för ukrainska medborgare och deras familjemedlemmar att söka skydd i alla EU:s medlemsstater. I Sverige har flyktingar enligt massflyktsdirektivet samma rätt som asylsökande, med undantaget att de får arbetstillstånd. Vad rättigheterna inte inkluderar är dock SFI eller annan komvux-utbildning, vilket lätt kan leda till passivitet och utanförskap under tiden de är här. Ingen vet hur länge Rysslands invasion av Ukraina kommer att pågå, vilket är ett exempel på varför Sverige bör erbjuda de flyktingar som kommer hit en möjlighet att komma in i samhället och bygga ett nytt liv här om de vill eller behöver.

Långsiktiga satsningar på kombinationsutbildningar

Regeringen har sedan 2016 stimulerat kombinationsutbildningar inom SFI som möjliggjort för elever som vill omskola sig eller saknar utbildning att kombinera språkstudier med yrkesstudier, och med detta snabbare komma ut på

⁴³ Skolinspektionen. Undervisning i svenska för invandrare (sfi). 2022. <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/undervisning-i-svenska-for-invandrare-sfi/> (Hämtad 2022-08-07)

⁴⁴ Migrationsverket. Ny prognos visar att Migrationsverket går mot kortare handläggningstider. 2021. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2021/2021-02-05-Ny-prognos-visar-att-Migrationsverket-gar-mot-kortare-handlaggningstider.html> (Hämtad 2022-06-20)

arbetsmarknaden. ⁴⁵Det är ett steg i rätt riktning, och processen behöver upp-
rätthållas. Kommuner och regioner ska kunna räkna med att dessa satsningar
kommer kvarstå så att de kan bygga upp en infrastruktur kring konceptet. Det
gäller såväl utbildade lärare och egna läroplaner till tillgång till studie- och
yrkesvägledning till fler nyanlända som vill omskola sig.

45 Regeringen. Komvux. 2021.<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/kunskapslyftet/kunskapslyftet-2020-komvux/>
(Hämtad 2022-06-20)

KÄLLOR

Regeringens skrivelse 2020/21:10. Riksrevisionens rapport om flerbarnstillägget i barnbidraget.

SFS Utlänningslag 2005:716

Antirasistiska Akademin. Integration. <https://www.antirasistiskaakademin.se/integration/> (Hämtad 2022-06-10)

Arrius, Göran; Håkan Sörman; Christer Ågren; Göran Ekström; Ulla Lindqvist; Eva Nordmark. Sveriges Akademiker (SACO). Flyktingpolitiken får inte blandas ihop med arbetskraftsinvandring. <https://www.saco.se/opinion--fakta/aktuellt-fran-saco/debatt/flyktingpolitiken-far-inte-blandas-ihop-med-arbetskraftsinvandring/> (Hämtad 2022-06-10)

Bevelander, Pieter . Språktest riskerar att exkludera många. Institutet för språk och folkminnen. 2021. <https://www.isof.se/lar-dig-mer/bloggar/sprakpolitikbloggen/inlagg/2021-09-16-spraktest-riskerar-att-exkludera-manga> (Hämtad 2022-07-25)

Carp, Ossi och Frida Bergkvist. Storfamiljerna blir fler – samtidigt är flerbarnstilläggets framtid oviss. Dagens Nyheter. <https://www.dn.se/sverige/storfamiljerna-blir-fler-samtidigt-ar-flerbarnstillaggets-framtid-oviss/> (Hämtad: 2022-07-01)

Digréus, Annika; Arias Fernando . Sveriges Radio.2017. Sverige ökar biståndet till familjeplanering. <https://sverigesradio.se/artikel/6781629> (Hämtad 2022-07-25)

Engdahl, Mattias; Olof Rosenqvist, Olof Åslund. Lång väntan på asylbeslut försenar etableringen. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering. 2022. <https://www.ifau.se/Press/Meddelanden/lang-vantan-pa-asylbeslut-forsenar-etableringen/> (Hämtad 2022-06-20)

Eriksson, Rickard; Olsson, Björn. Ekonomisk debatt. Sverige kan lära om integration från sina grannar. 2017. <https://www.nationalekonomi.se/sites/default/files/2019/03/47-2-pj.pdf> (Hämtad 4/7 2022)

Eriksson, Rickard; Olsson, Björn. Ekonomisk debatt. Sverige kan lära om integration

från sina grannar. 2017. <https://www.nationalekonomi.se/sites/default/files/2019/03/47-2-pj.pdf> (Hämtad 4/7 2022)

Fyrk, Johan. Sverige ger lägst ersättning i Norden till flyktingar. Dagens Nyheter. 2022-06-09. <https://www.dn.se/sverige/sverige-ger-lagst-ersattning-i-norden-till-flyktingar/> (Hämtad 2022-06-09)

Inspektionen för Socialförsäkringen. Utvecklingen av socialförsäkringsformånerna under de senaste 30 åren. 2022. <https://isf.se/publikationer/rapporter/2022/2022-02-25-utvecklingen-av-socialforsakringsformanerna-under-de-senaste-30-aren> (Hämtad 2022-07-07)

Joonas, Pernilla Andersson; Lanninger, Alma Wennemo; Sundström; Marianne. Etableringsreformens effekter på integrationen av nyanlända. 2021. <https://journals.lub.lu.se/aoa/article/view/17694> (Hämtad 2022-06-20)

Jämställdhetsmyndigheten. Utrikes födda kvinnor behöver mer anpassat stöd för att få arbete. 2022. <https://jamstaldhetsmyndigheten.se/aktuellt/nyheter/utrikes-fodda-kvinnor-behover-mer-anpassat-stod-for-att-fa-arbete/> (Hämtad 2/7 2022)

Karlsdóttir, Anna et al. State of the Nordic Region 2018: Immigration and integration edition. Copenhagen: Nordisk Ministerråd, 2018. https://www.researchgate.net/publication/323944585_State_of_the_Nordic_Region_2018_Immigration_and_integration_edition (Hämtad 2022-06-20)

Löfbom, E (2018), Lönar sig arbete 2.0? En ESO-rapport med fokus på nyanlända. Rapport 2018:2 till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO), Finansdepartementet, Stockholm.

Markusson, Simon. Folkrättsjurist: Ett volymmål inskränker asylrätten. Arbetsvärlden. 2020-06-02. <https://www.arbetsvarlden.se/folkrattsjurist-ett-volymmal-inskranker-asylratten/> (Hämtad 2022-06-30)

Migrationsinfo.se/Fores. Anhöriginvandring. 2021. <https://www.migrationsinfo.se/migration/sverige/anhoriginvandring/> (Hämtad 10/7 2022)

Migrationsinfo.se/Fores. Den tillfälliga lagen. 2021. <https://www.migrationsinfo.se/flyktingar/den-tillfalliga-lagen/> (Hämtad 10/7 2022)

Migrationsverket. Historik. 2021. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Vanliga-fragor-fran-journalister/Historik.html> (Hämtad 30/6 2022)

Migrationsverket. Ny prognos visar att Migrationsverket går mot kortare

handläggningstider. 2021. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2021/2021-02-05-Ny-prognos-visar-att-Migrationsverket-gar-mot-kortare-handlaggningstider.html> (Hämtad 2022-06-20)

Migrationsverket. Beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter, första och andra instans (beslut av migrationsverket och Migrationsdomstolarna). Förstagångstillstånd. 2015. <https://www.migrationsverket.se/download/18.7c00d8e6143101d166d1ab3/1485556214899/Beviljade%20uppeh%C3%A5llstillst%C3%A5nd%20och%20registrerade%20uppeh%C3%A5llsr%C3%A4tter%202015.pdf> (Hämtad 30/6 2022)

Mångs, Andreas. Arbetsförmedlingen. Perspektiv på långtidsarbetslösheten. Arbetsförmedlingen: Diarienummer: Af-2017/0003 1291.

Nationalencyklopedin. Assimilation. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/assimilation> (Hämtad 2022-06-10)

Nationalencyklopedin. integration. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/integration> (Hämtad 28/6 2022)

Organization for Economic Co-operation and Development. Labour force statistics by age. <https://stats.oecd.org/> (Hämtad 5/7 2022)

Orrenius, Nicklas; Hanna Grosshög, Anders Hansson. Ickevästliga danskar måste flytta när andelen västliga ska öka i utsatta områden. Dagens nyheter. 2022-07-31.

Regeringen. Komvux. 2021. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/kunskapslyftet/kunskapslyftet-2020-komvux/> (Hämtad 2022-06-20)

Skolinspektionen. Undervisning i svenska för invandrare (sfi). 2022. <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/undervisning-i-svenska-for-invandrare-sfi/> (Hämtad 2022-08-07)

Statistiska Centralbyrån. Begrepp och definitioner AKU. 2016. <https://www.scb.se/contentassets/8ab23deb3310477a9dad083750ec0355/begrepp-och-definitioner-aku.pdf> (Hämtad 1/7 2022)

Statistiska Centralbyrån. Asylsökande i Sverige. 2022. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/asylsokande-i-sverige/> (Hämtad 30/6 2022)

Statistiska Centralbyrån. Genomsnittlig arbetstid densamma för flyktingar som för inrikes födda. 2019. <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2019/>

genomsnittlig-arbetstid-densamma-for-flyktingar-som-for-inrikes-fodda/
(Hämtad 1/7 2022)

Statistiska Centralbyrån. Sverige har flest trångbodda i Norden. 2021. <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2021/sverige-har-flest-trangbodda-i-norden/> (Hämtad 2022-06-30)

Statistiska Centralbyrån. Stora skillnader i arbetslöshet mellan utrikes och inrikes födda. 2021. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/arbetskraftsundersokningar/arbetskraftsundersokningarna-aku/pong/statistiknyhet/arbetskraftsundersokningarna-aku-1a-kvartalet-2021/> (hämtad 2022-07-03)

Statistiska Centralbyrån. Utrikes födda i Sverige. 2022. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/utrikes-fodda/> (Hämtad 2022-07-20)

Stockholms Stad, Kombinationsutbildningar – sfi- och sva-kombo. <https://vuxenutbildning.stockholm/sfi/lardigsvenska/kurser-utbildningar/sfi--och-sva-kombo/> (Hämtad 2022-07-25)

Torstensson, Simon. Ekonomifakta. Fördjupning: Arbetskraftsinvandring. 2021. <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Arbetskraftsinvandring/Arbetskraftsinvandring-forklaras-/> (Hämtad 20/6 2022)

Torstensson, Simon. Ekonomifakta. Sysselsättningsgap - internationellt. 2022. <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Integration/Sysselsattningsgrad---internationellt/> (Hämtad 1/7 2022)

UNHCR Sverige. Vem är flykting? <https://sverigeforunhcr.se/vem-ar-flykting> (Hämtad 29/6 2022)

Vikman, U (2013), "Så påverkar föräldraförsäkringen nyanlända invandrares etablering på arbetsmarknaden", rapport 2013:3, IFAU, Uppsala.

Östervall, Linnea Wickström . Lägre andel nyanlända kvinnor kommer till etableringen. Arbetsförmedlingens analys 2019:9. <https://arbetsformedlingen.se/download/18.76220699169bfc26b3fe6bf/1560923697789/lagre-andel-nyanlanda-kvinnor-kommer%20till-etableringen.pdf> (Hämtad 2022-07-02)

GRÖN UNGDOM